

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

У смислу закона којим је уређен плански систем Републике Србије, на органе државне управе примењују се одредбе тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Имајући у виду да се предложеним допунама Закона битно не мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица, анализа ефеката овог закона није спроведена.

Наиме, Законом је већ прописано да се капитални добитак одређен у случају преноса у целини права интелектуалне својине (ауторско право, право сродно ауторском, као и право у вези са проналаском) укључује у пореску основицу у износу од 20%. Предложеном допуном члана 30. Закона обвезнику се даје могућност да под одређеним условима капитални добитак остварен у случају преноса права интелектуалне својине у целини у капитал резидентног правног лица не укључи у пореску основицу. С тим у вези, по питању ефеката предложеног решења очекује се смањивање јавних прихода на кратак и средњи рок, у обиму који је тешко предвидети, с обзиром да се ради о мери која до сада није примењивана ни у Србији, као ни у земљама са упоредивим привредним системом. Међутим, очекује се да ће успешна примена предложене допуне Закона, подстаћи убрзавање трансфера технологије и увођења домаћих техничко-технолошких, организационих и пословних иновација, што би требало да омогући подизање нивоа међународне конкурентности домаћих привредних субјеката - што је услов њиховог успешнијег пословања, а тиме и ширења пореске основице и увећања јавних прихода по разним основама.

1. Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности? Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Законом којим се уређује опорезивање добити правних лица прописан је и начин опорезивања капиталних добитака који, између осталог, настају и у случају уноса одређене имовине као неовчаног улога у капитал привредног друштва – резидента Републике Србије. У циљу стимулисања обвезника да улажу имовину, конкретно права интелектуалне својине, у капитал резидентног привредног друштва, овим законом се предлаже изузимање капиталног добитка оствареног у том случају из пореске основице, уз напомену да је неопходно да се, после 2-3 године, сачини ex-post анализа увођења и примене предложене мере, при чему ће се на основу кретања ефективности (број корисника олакшице и оцена успешности њиховог пословања, стопа преживљања start-up корисника олакшице и сл.) оценити успешност предложене мере са становишта технолошког развоја, пословања привредних субјеката корисника и пораста јавних прихода.

2) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену која се предлаже од значаја је Закон о порезу на добит правних лица, имајући у виду да је тим законом, између осталог уређен начин одређивања капиталног добитка, као и његово укључивање у пореску основицу.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У области опорезивања добити правних лица нису уочени проблеми, али се сматра целисходним стимулисања обвезника да улажу права интелектуалне својине у капитал резидентног привредног друштва.

4) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлаже се изузимање од опорезивања капиталног добитка оствареног у случају уноса одређене имовине, конкретно права интелектуалне својине, као неновчаног улога у капитал привредног друштва – резидента Републике Србије. Набавна цена унете интелектуалне својине за друштво стицаоца би требало да буде једнака њеној процењеној вредности у тренутку уноса, чиме се смањује пореска основица за порез на капитални добитак у случају будуће продаје након прописаног рока.

5) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена ће утицати на правна лица – обвезнике пореза на добит правних лица који изврше улагање права интелектуалне својине у капитал резидентног правног лица. Такође, предложена измена ће посредно утицати и на правна лица која на наведени начин постају власници предметних права, у смислу остваривања прихода по основу коришћења тих права у оквиру обављања делатности, односно по основу њиховог уступања на коришћење другим лицима.

6) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи јавних политика којим би се могла остварити предложена промена.

7) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Предложену промену није могуће остварити применом важећих прописа, већ искључиво овим законом.

8) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Уколико се одустане од доношења овог закона обвезници пореза на добит правних лица не би имали могућност да из пореске основице изузму капитални добитак остварен уносом права интелектуалне својине као неновчаног улога у капитал резидентног правног лица.

9) Каково је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

У остваривању оваквих промена није нам познато искуство других држава.

2. Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Основни циљ предложене мере је повећање конкурентности домаће привреде, која у условима глобализације светске економије може да оствари повољнији положај применом иновација у привредне субјекте који су у власништву домаћих резидената.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Очекује се да ће предложена законска решења допринети подстицању примене иновација и стварању сопствених производа и услуга уз помоћ интелектуалне својине у домаћем власништву. Овиме ће се подстаћи подизање нивоа међународне конкурентности привредних друштава која послују у Србији и омогућити њихово успешније пословање на домаћем и међународном тржишту.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Промена предложена овим законом усклађена је са постојећим правним оквиром.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу броја новооснованих резидентних привредних друштава, односно на основу повећања основног капитала већ постојећих, кроз унос неновчаног улога израженог у правима интелектуалне својине. Прецизније очекиване вредности наведених показатеља учинка није могуће навести, с обзиром да се ради о подстицајној мери која није до сада примењивана ни у Србији, ни у некој од упоредивих земаља (са сличним нивоом развијености и упоредивим привредним системом).

3. Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

За остварење циља не постоје алтернативне мере, с обзиром да су предложена решења законска материја, тако да нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

2) *Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?*

Основни услов који је потребно да буде испуњен како би се омогућило стварање адекватне подршке за постизање жељених циљева је измена регулаторног оквира.

Не постоје друге опције за постизање жељене промене, имајући у виду да је неопходна измена регулаторног оквира с обзиром да су предложена решења законска материја.

3) *Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?*

Предложена решења не садрже рестриктивне мере.

4) *Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?*

Предложеним законским решењима нису идентификоване управљачко организационе мере које је неопходно спровести.

5) *Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?*

Информисање пореских обвезника представља важну меру коју је потребно предузети ради остваривања предложеног циља.

6) *Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?*

Заинтересоване стране су могле бити укључене у процес доношења прописа, али се предложено решење не може постићи без измене закона, имајући у виду да се ради о законској материји.

7) *Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?*

За спровођење предложених законских решења постоје расположиви ресурси.

8) *Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?*

Предложеним решењем, које омогућава да се путем уноса права интелектуалне својине (као неновчаног улога) у капитал привредног друштва оснивају нова, односно

повећава капитал већ постојећих привредних друштава, постиже се жељена промена и остварење циља.

4. Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?*

Очекује се да решење предложено овим законом може деловати краткорочно на смањење јавних прихода, али имајући у виду већ постојећу законску могућност да се у пореску основицу укључи само 20% капиталног добитка оствареног по основу отуђења права интелектуалне својине, укључујући и њено улагање у капитал привредног друштва, при чему обвезник искључиво у случају улагања ове имовине у капитал привредног друштва може да се определи за постојеће или предложено решење, очекивано смањивање јавних прихода по овом основу не би требало да буде значајно. На средњи рок, успешна примена предложених измена, захваљујући појачаном трансферу технологије и увођењу домаћих техничко-технолошких, организационих и пословних иновација, треба да омогући подизање нивоа међународне конкурентности домаћих привредних субјеката, што је услов њиховог успешнијег пословања, а тиме и ширења пореске основице и увећања јавних прихода по разним основама.

2) *Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?*

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства.

3) *Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?*

Спровођење овог закона неће имати утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) *Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?*

/

5) *Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?*

/

6) *Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?*

/

5. Кључна питања за анализу економских ефеката

1) *Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?*

Изабрана опција не би требало да створи трошкове привредним субјектима.

2) *Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?*

Успешна примена предложених допуна Закона би требало да омогући појачани темпо трансфера технологије и увођења домаћих техничко-технолошких, организационих и пословних иновација, чиме ће се допринети подизању нивоа међународне конкурентности домаћих привредних субјеката и њихово успешније пословање, што би требало да доведе до ширења пореске основице и увећања јавних прихода по разним основама.

3) *Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на услове конкуренције.

4) *Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?*

Изабрана опција би требало да подстицајно делује на процес трансфера технологије, као и примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) *Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?*

Изабрана опција ће посредно утицати на раст друштвеног богатства и његову расподелу у корист успешнијих привредних субјеката.

б) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?*

Изабрана опција нема утицаја на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

6. Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) *Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?*

Као што је већ поменуто, предложеним решењема не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

2) *Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?*

Јавна управа има капацитета за спровођење изабране опције.

3) *Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?*

За реализацију предложене мере није потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа нити било ког другог субјекта јавног сектора.

4) *Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?*

Изабрана опција у сагласности са важећим прописима.

5) *Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?*

Изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност, нити на одговорност и транспарентност рада јавне управе.

6) *Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?*

Један од услова за успешну примену предложених измена је и одговарајућа кампања упознавања пореских обвезника (потенцијалних корисника предложеног решења) са новим могућностима.

7. Кључна питања за анализу ризика

1) *Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?*

Спровођење изабране опције представља приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду.

2) *Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?*

/

3) *Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?*

/

Информације о спроведеним консултацијама у току израде Нацрта закона:

Нацрт закона достављен је на мишљење: Републичком секретаријату за законодавство, Министарству за Европске интеграције, Министарству привреде, Пореској управи.

